Lietas Nr. A420216315
Lietas arhīva Nr. A42-00304-16/46

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2016.gada 22.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Solveiga Pone,

piedaloties pieteicējam /pers. A/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvei /pers. B/ un Valmieras cietuma pārstāvei /pers. C/,

2015.gada 19.novembrī un 2016.gada 2.februārī atklātās tiesas sēdēs izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valmieras cietuma administrācijas faktiskās rīcības, ievietojot pieteicēju kamerā Nr.314 kopā ar smēķējošiem ieslodzītajiem un nenodrošinot ventilāciju kamerā Nr.314 laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.septembrim, kā arī nesniedzot atbildes uz pieteicēja 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumiem, atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma 21 000 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2015.gada 17.aprīlī saņemts pieteicēja pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2015.gada 29.maija lēmumu pieteikums pieņemts, un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420216315.

[2] No lietas materiāliem konstatējams.
[2.1] Ar 2014.gada 1.decembra iesniegumu pieteicējs vērsies pie Valmieras cietuma priekšnieka par to, ka laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.septembrim pieteicējs kā nesmēķētājs atradies kopā ar smēķējošiem ieslodzītajiem 314.kamerā, kur nav bijusi ventilācija. Pieteicējs ar 2014.gada 16.jūlija un 2014.gada 19.augusta iesniegumiem vērsies pie Valmieras cietuma priekšnieka, taču atbildi nav saņēmis. Par šādu prettiesisku cietuma rīcību pieteicējs lūdzis atlīdzināt 6000 *euro* morālo kaitējumu un 15000 *euro* fizisko kaitējumu. Iesniegums pēc piekritības pārsūtīts Pārvaldei (*sk.lietas 34., 35.lapu*).
[2.2] Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ar 2015.gada 13.marta lēmumu Nr.1/10-J/5454 nav konstatējusi prettiesisku Valmieras cietuma faktisko rīcību un pieteicēja lūgumu par morālā un personiskā kaitējuma 21000 *euro* atlīdzināšanu noraidījusi (*sk.lietas 14.-16.lapu*).

[3] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka Valmieras cietuma administrācija ievietoja viņu kamerā Nr.314, kas bija noteikta kā nesmēķētāju kamera. Laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.septembrim kamerā Nr.314 atradās 7 cilvēki, no kuriem 6 bija smēķētāji un viens nesmēķētājs – pieteicējs. Pieteicējs uzskata, ka lai gan Pārvaldes aptaujātie kameras biedri ir apstiprinājuši, ka kamerā netika smēķēts, cietuma veikala pirkuma čeki var apliecināt pretējo.
Papildus pieteicējs norāda, ka nav saņēmis atbildes uz Valmieras cietuma priekšniekam nosūtītajiem 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumiem. Pieteicējs uzskata, ka minētie iesniegumi tika tīšuprāt iznīcināti, lai izvairītos no tiesas. Tāpēc arī pieteicēja iesniegumi netika reģistrēti žurnālā. Minēto apliecina apstāklis, ka laika posmā no 2014.gada jūnija līdz 2015.gada janvārim Valmieras cietumā netika staigāts ar iesnieguma pastkastīti, bet visi iesniegumi tika atdoti rokās korpusa vecākajam vai maiņas vecākajam.

[4] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2015.gada 1.jūlijā saņemti Pārvaldes un Valmieras cietuma rakstveida paskaidrojumi, kuros Pārvalde un Valmieras cietums neatzīst pieteicēja pieteikumu un norāda turpmāk minētos argumentus.
[4.1] Saskaņā ar likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 11.panta pirmās daļas 2.punktu, Pārvaldes 2013.gada 15.augusta iekšējo noteikumu Nr.1/15-n-12 Smēķējošo un nesmēķējošo ieslodzīto personu nošķiršanas kārtība ieslodzījuma vietā" 3.punktu un Valmieras cietuma 2013.gada 18.septembra rīkojumu Nr.72 „Par smēķējošo un nesmēķējošu ieslodzīto nošķiršanas kārtību kamerās" tika noteiktas smēķējošo un nesmēķējošo telpas, kurās atbilstoši katra ieslodzītā iesniegumā norādītajai informācijai - piekrīt vai nepiekrīt atrasties smēķējošo kamerā, tika izvietoti Valmieras cietumā esošie ieslodzītie. Saskaņā ar iepriekš minēto rīkojumu Valmieras cietuma kamera Nr.314 ir noteikta par nesmēķētāju kameru.
Valmieras cietuma administrācija individuāli izvērtē katra notiesātā vēlmi atrasties no tabakas dūmiem nošķirtā vidē un, ja ieslodzītie ir izteikuši vēlmi tādā atrasties, tie tiek ievietoti kamerās - telpās, kuras ar rīkojumu ir noteiktas kā nesmēķētāju kameras. Gadījumā, ja tiek konstatēts, ka šajās telpās tiek pārkāpti iekšējās kārtības noteikumi (piemēram, smēķējot), tiek piemēroti disciplinārsodi. Kā izriet no citu ieslodzīto, kas strīdus laikposmā atradās vienā kamerā ar pieteicēju (kamerā Nr.314), paskaidrojumiem, kamerā Nr.314 netika smēķēts. Turklāt Pārvalde norāda, ka Valmieras cietuma administrācija nodrošina ieslodzītajiem (arī pieteicējam) tiesības izvēlēties, kur uzturēties, proti, smēķējošo vai nesmēķējošo kamerā, atbilstoši normatīvajiem aktiem.
Ņemot vērā minēto, neatbilst faktiskajai situācijai pieteicēja norādītais, ka laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.septembrim pieteicējs atradās Valmieras cietuma kamerā Nr.314 kopā ar smēķējošiem ieslodzītajiem.
[4.2] Attiecībā par pieteicēja norādīto par atbilžu nesniegšanu uz pieteicēja Valmieras cietuma administrācijai adresētiem iesniegumiem, Pārvalde un Valmieras cietums norāda, ka no Ieslodzīto personu iesniegumu reģistrācijas žurnāla izdrukas konstatējams, ka Valmieras cietumā saņemti un reģistrēti vairāki desmiti dažāda satura pieteicēja iesniegumi, taču norādītajos datumos - 2014.gada 16.jūlijā un 2014.gada 19.augustā, pieteicēja iesniegumi netika

saņemti un reģistrēti.

Pārvalde norāda, ka pēc izdrukas no Ieslodzīto personu iesniegumu reģistrācijas žurnāla ir secināms, ka Valmieras cietuma administrācija regulāri saņem pieteicēja iesniegumus, kā arī sniedz atbildes uz tiem. Līdz ar to Pārvalde nesaskata Valmieras cietuma administrācijas subjektīvo interesi nereģistrēt un nesniegt atbildes uz pieteicēja iesniegumiem. Tāpat, izvērtējot visus lietas materiālus pārbaudes gaitā, Pārvaldei nav pamata neticēt Valmieras cietuma sniegtajai informācijai.

[4.3] Laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2015.gada 4.septembrim kamerā Nr.314 bija dabiskā ventilācija. Kamera bija aprīkota ar diviem koka logiem, katrs loga rāmis sastāvēja no trim vērtnēm ar dubulto stiklojumu. Logi vērsti uz āru un brīvi atverami uz kameras iekšpusi. Loga izmēri: platums 1,8 m, augstums 0,9 m, kopējā platība abiem loga rāmjiem 3,24m^2.

Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu Rec(2006)2 dalībvalstīm par Eiropas cietumu noteikumiem 18.2.apakšpunktā ir noteikts, ka visas ēkas, kurās jādzīvo, jāstrādā vai jāpulcējas ieslodzītajiem, ja vien ēka nav atbilstošas gaisa kondicionēšanas sistēmas, logiem jābūt pietiekami lieliem, lai pa tiem telpās varētu ieplūst svaigs gaiss. No minētā secināms, ka mākslīgā ventilācija kamerā nav obligāta prasība. Līdz ar to pieteicēja pieteikumā norādītais par ventilācijas neesamību 314.kamerā neatbilst faktiskajiem apstākļiem.

[4.4] Ņemot vērā minēto, attiecīgā jautājuma tiesisko regulējumu un uz tā pamata izdarītos secinājumus, Pārvalde un Valmieras cietums atzīst, ka nav pamata morālā kaitējuma atlīdzināšanai.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā norādītos argumentus. Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Pārvaldes pārstāve un Valmieras cietuma pārstāve pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Latvijas Republikas Satversmes 111.pants nosaka, ka valsts aizsargā cilvēku veselību un tās 115.pants paredz valstij aizsargāt ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Likums „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" nosaka iedzīvotāju tiesības uz no tabakas dūmiem tīru vidi. Minētās tiesības vienlīdz attiecināms uz ieslodzījumā vietās esošajām personām un šo tiesību nodrošināšanas kārtība ieslodzījuma vietās ir noteikta ārējās tiesību normās. Proti, likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 11.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts smēķēšanas aizliegums ieslodzījuma vietu telpās un šo iestāžu lietošanā esošajās teritorijās, izņemot telpas vai vietas, kas speciāli ierādītas smēķēšanai. Saskaņā ar minēto tiesību normu attiecīgās iestādes vai institūcijas iekšējās kārtības noteikumos var paredzēt iespēju šo iestāžu pacientiem vai institūciju iemītniekiem smēķēt arī ārpus telpām, kas speciāli ierādītas smēķēšanai, ņemot vērā šo pacientu vai iemītnieku fiziskās un garīgās veselības stāvokli.

[8] No lietas materiāliem konstatējams un lietā nav strīda par to, ka šajā lietā aplūkojamajā laika periodā pieteicējs brīvības atņemšanas sodu izcieta Valmieras cietumā un bija ievietots 314.kamerā (*sk.lietas 1.sējuma 93.lapu*).

[9] Valmieras cietuma priekšnieks 2013.gada 18.septembrī, pamatojoties uz Pārvaldes 2013.gada 15.augusta noteikumiem Nr.1/15.1-n.-12 „Smēķējošo un nesmēķējošo ieslodzīto personu nošķiršanas kārtība ieslodzījuma vietā", ir izdevis Rīkojumu Nr.72, ar kura 1.punktu Valmieras cietuma kameru režīma korpusa 303. un 314.kameras un Izmeklēšanas nodaļas 11. un 21.kamera ir noteiktas par nesmēķējošo kamerām (*sk.lietas 1.sējuma 71.lapu*).

No minētā izriet, ka pieteicējs šajā lietā izvērtējamajā laika periodā ir bijis izvietots kamerā, kas ar Valmieras cietuma priekšnieka rīkojumu ir noteikta kā nesmēķējošo kamera. Tādēļ saskaņā ar likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 11.panta pirmās daļas 2.punktu smēķēt šajā kamerā ir aizliegts.

[10] Pieteicējs pieteikumā un papildus sniegtajos paskaidrojumos norāda, ka šajā lietā izvērtējamajā laika posmā 314.kamerā nebija nodrošināta no tabakas dūmiem brīva vide un arī ventilācija. Ka 314.kamerā ieslodzītās persona ir smēķējušas. Apstākli, ka ieslodzījumā 314.kamerā ievietotās personas ir smēķējušas, apliecinot arī fakts, ka personas ir iegādājušās tabakas izstrādājumus.

Pieteicēja norādīto apstākli, ka ieslodzītās personas, kas bija ievietotas 314.kamerā aplūkojamajā laika periodā ir iegādājušās tabakas izstrādājumus, apliecina /pers. F/, kurš kopā ar pieteicēju bija ievietots 314.kamerā, iesniegumi un maksājuma dokumenti – kases čeki (*sk.lietas 2.sējuma 3.-12.lapu*).

[11] No lietas materiāliem konstatējams, ka aplūkojamajā laika periodā kopā ar pieteicēju 314.kamerā bijušas ievietotas šādas personas: /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/ un /pers. K/.

[11.1] Ieslodzītais /pers. J/, 2014.gada 12.februāra paskaidrojumā norādījis, ka no 2014.gada februāra ir pārcēlies uz nesmēķētāju kameru, jo nav smēķējis, bet 2014.gada 22.decembrī pārgājis uz citu kameru, jo atsācis smēķēt. Laika periodā, kad atradies 314.kamerā, neviens nav smēķējis (*sk.lietas 1.sējuma 89.lapu*).

[11.2] Ieslodzītais /pers. F/ 2015.gada 11.februāra paskaidrojumā norādījis, ka ierodoties Valmieras cietumā ticis ievietots 314.kamerā, jo pats esot nesmēķētājs, bet pretenziju atrasties kopā ar smēķētājiem neesot (*sk.lietas 1.sējuma 90.lapu*).

/pers. F/ tiesas sēdē liecināja, ka laika posmā, kad bijis izvietots 314.kamerā, nav smēķējis, taču tabakas izstrādājumus šajā laika posmā ir iegādājies, jo tie tikuši izmantoti norēķiniem, tiem ir naudas vērtība. /pers. F/ liecināja, ka 314.kamērtā nav mākslīgās ventilācijas, taču ir logs, kuru var atvērt un kurš regulāri arī ticis atvērts (*sk.lietas 1.sējuma 215.lapu*).

[11.3] Ieslodzītais /pers. K/ 2015.gada 11.februāra paskaidrojumā norādījis, ka 2014.gada 16.aprīlī pārgājis uz 314.kameru, kas paredzēta nesmēķētājiem, jo pats atmetis smēķēšanu. No laika, kamēr /pers. K/ atradies 314.kamerā līdz paskaidrojuma sniegšanas brīdim kamerā neviens nesmēķē (*sk.lietas 1.sējuma 91.lapu*).

/pers. K/ tiesas sēdē liecināja, ka nesmēķē un arī iepriekš nav smēķējis, tostarp arī laika posmā, kamēr izcietis sodu 314.kamerā. /pers. K/ liecināja, ka neviena 314.kamerā kopā ar liecinieku izvietotā ieslodzītā persona kamerā nav smēķējusi. /pers. K/ liecināja, ka cietuma veikalā tabakas izstrādājumus nav iegādājies, taču nav informēts, vai tos iegādājies /pers. F/. /pers. K/ liecināja, ka pieteicējam ir bijis konflikts ar kādu administrācijas

personu, tādēļ vēlējies atriebties (*sk.lietas 2.sējuma 129.-130.lapu*).

[11.4] Ieslodzītais /pers. I/ 2015.gada 11.februāra paskaidrojumā norādījis, ka 2014.gada janvārī pārgājis uz 314.kameru, jo tā ir nesmēķētāju kamera un bija atmetis smēķēšanu. 2014.gada oktobrī pārgājis uz smēķētāju kameru, jo atsācis smēķēt. Kamēr atradies 314.kamerā, /pers. I/ neatceras, ka kāds būtu smēķējis (*sk.lietas 1.sējuma 92.lapu*)

2015.gada 22.maijā pieteicējs iesniedzis tiesā /pers. I/ 2015.gada 19.maija iesniegumu, kas adresēts tiesai. Iesniegumā norādīts, ka 2015.gada janvārī /pers. I/ izsaucisa drošības daļas priekšnieks un palūdzis sniegt liecību par 314.kameru, ka kamerā netika smēķēts. Liecības nesniegšanas gadījumā /pers. I/ piedraudēts pārvietot viņu uz citu cietumu, uz Daugavpili. Tā kā nav vēlējies, lai tiktu pārvietots uz citu vietu, sniedzis nepatiesu liecību par 314.kameru. No 2014.gada 12.jūnija līdz 2014.gada 21.septembrim /pers. I/ atradies Valmieras cietuma 314.kamerā. Tajā laika posmā ticis smēķēts. „Tajā laika posmā tikts smēķēts, apliecinu to ka veikti veikala, tabakas izstrādājumi, un ar to pašu tika smēķēts, Nr.314. kamera." (*sk.lietas 1.sējuma 27.lapu*).

/pers. I/ tiesas sēdē liecināja, ka šajā lietā aplūkojamajā laika periodā ir bijis izvietots 314.kamerā. /pers. I/ liecināja, ka smēķē un arī strīdus laika periodā ir smēķējis gan ārpusē, gan pašā kamerā. Operatīvais darbinieks Mareks (uzvārdu neatceras) esot /pers. I/ teicis, ka tā ir smēķējošo kamera un visi tur droši smēķējuši. 314.kamērā bez liecinieka vēl bijuši izvietoti /pers. F/, /pers. K/, /pers. H/ un visas minētās personas, izņemot pieteicējs esot smēķējušas. Par lietā esošo liecinieka rakstīto 2015.gada 11.februāra iesniegumu /pers. I/ liecināja, ka operatīvais darbinieks Mareks esot izsaucis liecinieku, /pers. F/ un /pers. K/, lai uzrakstot, ka kamerā Nr.314 nesmēķē (*sk.lietas 1.sējuma 216.- 217.lapu*).

[12] Izvērtējot šā sprieduma 11.punktā aplūkotos pierādījumus, secināms, ka /pers. J/, /pers. F/, /pers. K/ ir rakstveidā apstiprinājuši faktu, ka 314.kamerā netika smēķēts, kā arī /pers. F/, /pers. K/ rakstveida paskaidrojumā minēto apliecināja tiesas sēdē.

Izvērtējot ieslodzītās personas /pers. I/ sniegtos paskaidrojumus un tiesas sēdē sniegto liecību, konstatējams, ka sākotnēji sniegtais rakstveida paskaidrojums ir pretrunā ar tiesai sniegto rakstveida paskaidrojumu un tiesas sēdē sniegto liecību. Proti, /pers. I/ sākotnēji ir paskaidrojis, ka 314.kamerā netika smēķēts, taču vēlāk par smēķēšanu kamerā sniedz pretēju informāciju un liecību. /pers. I/, tāpat kā pieteicējs, kā pierādījumu apstāklim, ka kamerā tika smēķēts, mina faktu par tabakas izstrādājumu iegādi. /pers. I/ tiesas sēdē liecina, ka 314.kamerā ir smēķējuši /pers. F/, /pers. K/, /pers. H/ un pats /pers. I/. Taču, /pers. F/ un /pers. K/ gan rakstveida paskaidrojumos, gan tiesai sniegtajā liecībā šādu faktu ir nolieguši. Turklāt /pers. F/ tiesas sēdē ir sniedzis skaidrojumu tabakas izstrādājumu iegādei, atrodoties nesmēķējošo kamerā. Ņemot vērā konstatētās pretrunas /pers. I/ sniegtajos paskaidrojumos un liecībā, kā arī konstatētās pretrunas ar pārējo tiesas sēdē nopratināto ieslodzīto personu sniegtajām liecībām, tiesa atzīst, ka /pers. I/ tiesai adresētajā paskaidrojumā minēto apstākļu un tiesas sēdē sniegtās liecības ticamība ir apšaubāma.

[13] No Pārvaldes amatpersonu tiesas sēdē sniegtajām liecībām konstatējams, ka to rīcībā nav informācijas ne par smēķēšanu 314.kamerā, ne arī par pieteicēja iespējamajām sūdzībām par no tabakas dūmiem brīvas vides nenodrošināšanu 314.kamerā.

[13.1] Valmieras cietuma priekšnieka dežurējošais palīgs /pers. P/ tiesas sēdē liecināja, ka 314.kamera ir bijusi noteikta kā nesmēķējošo kamera. Liecinieks nav redzējis un nav informēts, ka 314.kamerā būtu smēķēts. /pers. P/ nav redzējis ne sūdzības, ne iesniegumus, kā arī nav saņēmis mutiskus iesniegumus par to, ka 314.kamerā kāds smēķētu, arī no pieteicēja šādus iesniegumus vai sūdzības nav saņēmis (*sk.lietas 2.sējuma 130.-131.lapu*).

[13.2] Valmieras cietuma priekšnieka dežurējošais palīgs /pers. R/ tiesas sēdē liecināja, ka 314.kamera ir nesmēķējošo kamera un ka nav redzējis vai saņēmis no kāda cita informāciju, ka šajā kamerā kāds smēķētu. /pers. R/ ne no pieteicēja, ne arī no citām personām nav saņēmis sūdzības par smēķēšanu 314.kamerā (*sk.lietas 2.sējuma 131.-132.lapu*).

[13.3] Valmieras cietuma uzraugs /pers. S/ tiesas sēdē liecināja, ka neatceras, vai pieteicējs ir bijis izvietots smēķējošo vai nesmēķējošo kamerā. Liecinieka pienākums esot sekot dienas kārtībai un izpildei, pārbaudīt vai kamerās tiek ievērota kārtība, bet ne uzraudzīt, vai kamerās tiek smēķēts (*sk.lietas 2.sējuma 132.-133.lapu*).

[13.4] Valmieras cietuma Drošības daļas vecākais inspektors /pers. T/ tiesas sēdē liecināja, ka 314.kamera ir nesmēķējošo kamera. /pers. T/ nav redzējis, ka personas, kursa bija izvietotas ar pieteicēju vienā kamerā, būtu smēķējušas. No pieteicēja /pers. T/ nekad neesot saņēmis sūdzības par smēķēšanu kamerā, kā arī nav saņēmis lūgumu pārvietot pieteicēju citā kamerā, tādēļ, ka 314.kamerā pieteicējs neatrastos no tabakas dūmiem tīrā vidē. Gadījumā, ja no uzraudzības vai dežūrdaļas puses tiktu konstatēts, ka smēķē nesmēķējošo kamerā, ieslodzītais tiktu disciplināri sodīts, taču šādu gadījumu Valmieras cietumā /pers. T/ neatceras.

No minētajiem pierādījumiem konstatējams, ka pieteicējs, atrodoties 314.kamerā nav izteicis iebildumus par apstākļiem kamerā attiecībā par smēķēšanu kamerā. Norādāms, ka Valmieras cietuma Drošības daļas vecākais inspektors /pers. T/ tiesas sēdē apliecināja ieslodzītās personas /pers. F/ minēto faktu, ka tabakas izstrādājumi ieslodzījuma vietā tiek iegādāti ar mērķi izmantot tos kā naudas aizvietotāju.

/pers. T/ sniegtajā liecībā atzīst faktu, ka ieslodzījuma vietā personu sadzīvē tabakai ir liela nozīme, tā tiek izmantota kā analogs naudai. Kaut arī normatīvie akti aizliedz lietu nodošanu citam ieslodzītajam, faktiski ieslodzījuma vietā starpkameru kontakti notiekot, lietas tiekot nodotas. Tabakas (tabakas izstrādājumu) iegāde cietumā nav aizliegta, arī tām personām, kuras ir izvietotas nesmēķējošo kamerā.

Turklāt /pers. T/ liecināja, ka pieteicējs ir sūdzējies par sadzīvi kamerā, par psiholoģisku nesaderību ar citiem ieslodzītajiem kamerā, ka nevarot atrasties kopā ar kādu no ieslodzītajiem, konkrēti nepaskaidrojot iemeslus. Pieteicējam ir bijuši konflikti ar ieslodzīto /pers. U/ un iespējams arī ar /pers. K/.

Tiesa secina, ka /pers. T/ sniegtā liecība par pieteicēja attiecībām ar citiem ieslodzītajiem 314.kamerā atbilst /pers. K/ sniegtajai liecībai, kura savukārt liecina par pieteicēja faktisko mērķi, vēršoties Pārvaldē ar sūdzību par apstākļiem 314.kamerā (*sk.šā sprieduma 11.3.apakšpunktu*).

[14] Izvērtējot šā sprieduma 11. un 13.punktā minētos pierādījumus kopumā, tiesa atzīst, ka tie neapstiprina pieteicēja norādīto apstākli, ka 314.kamerā, kas ar Valmieras cietuma priekšnieka 2013.gada 18.spetembra rīkojumu ir noteikta kā nesmēķējošo kamera, lietā aplūkojamajā laika periodā ir ticis smēķēts.

[15] Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja pieteicējs kā nesmēķējoša persona pret savu gribu ilgstoši atrastos piesmēķētā telpā, loģiski būtu sagaidāma pieteicēja savlaicīga reakcija, lai šādus pieteicēja veselībai nelabvēlīgus apstākļus novērstu. Taču izvērtējot lietā esošos pierādījumus, secināms, ka aplūkojamajā laika periodā pieteicējs nav izteicis iebildumus par apstākļiem kamerā attiecībā par smēķēšanu.

Pieteicējs 2014.gada 1.decembra iesniegumā norādījis, ka ar 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumiem griezies pie Valmieras cietuma priekšnieka, taču atbildes nav saņēmis.

No Valmieras cietuma automātiskās lietvedības sistēmas datiem konstatējams, ka pieteicējs aplūkojamajā laika posmā ir vairākkārt vērsies pie Valmieras cietuma priekšnieka ar dažāda satura iesniegumiem, pavisam ar septiņiem iesniegumiem (*sk.lietas 1.sējuma 72.-79.lapu*). Taču neviens iesniegums nav reģistrēts pieteicēja minētajos datumos: 2014.gada 16.jūlijā un 2014.gada 19.augustā. Turklāt pēc sarakstā norādītā satura ailē „Saturs, pavadvēstule" konstatējams, ka neviens no reģistrētajiem iesniegumiem nav par apstākļiem kamerā saistībā ar smēķēšanu. No Valmieras cietuma

automātiskās lietvedības sistēmas datiem konstatējams, ka Valmieras cietumā ir reģistrēti pieteicēja iesniegumi neilgi pirms vai pēc pieteicēja norādītajiem datumiem: 2014.gada 15.jūlijā iesniegums „par vēstules nosūtīšanu" un 2014.gada 18.augusta iesniegums „Par atļauju izsniegt dokumenta kopiju". Pieteicēja iesniegums par apstākļiem kamerā saistībā ar smēķēšanu reģistrēts 2014.gada 1.decembrī, kas arī ir iesniegts lietā.

Ņemot vērā, ka aplūkojamajā laika periodā, kas ir nepilni divi mēneši, ir reģistrēti astoņi pieteicēja iesniegumi, turklāt pēc nepilniem četriem mēnešiem ir reģistrēts arī pieteicēja iesniegums ar iebildumiem par atrašanos smēķētāju kamerā, nav loģiski izskaidrojams, kādēļ tieši pieteicēja minētie 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumi nebūtu reģistrēti.

[16] Pieteicējs paskaidrojumos norāda, ka viņa 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumi nav tikuši nodoti cietuma priekšniekam, jo aplūkojamajā laika periodā nav tikusi ievērota iesniegumu un sūdzību aprites kārtība. Proti, iesniegumu un sūdzību nodošanai nav tikusi izmantota apzīmogota kastīte, tādēļ pieteicēja iesniegumi neesot sasnieguši adresātu.

No lietas materiāliem konstatējams, ka ieslodzīto personu iesniegumu un sūdzību iesniegšanas kārtība Valmieras cietumā aplūkojamajā laika periodā ir bijusi noteikta ar Valmieras cietuma priekšnieka 2005.gada 10.maija rīkojumu apstiprinātu kārtību „Ieslodzīto priekšlikumu, iesniegumu un sūdzību aprites kārtība Valmieras cietumā". Saskaņā ar minēto kārtību cietuma priekšnieka dežurējošais palīgs, kameru režīma vecākais uzraugs, Izmeklēšanas izolatora jaunākais inspektors rīta pārbaudes laikā plkst.9.00 nodrošina iespēju notiesātajiem un apcietinātajiem ievietot savus priekšlikumus, iesniegumus un sūdzības līdzi paņemtajās apzīmogotās kastītēs, kuru saturu cietuma priekšnieka dežurējošais palīgs katru dienu līdz plkst.10.00 sašķiro un nogādā Administratīvajā un personāla daļā.

Tiesas sēdē Valmieras cietuma priekšnieka dežurējošie palīgi /pers. P/ un /pers. R/, kā arī Valmieras cietuma vecākais uzraugs /pers. T/ liecināja, ka noteiktā iesniegumu un sūdzību iesniegšanas kārtība Valmieras cietumā vienmēr tiekot ievērota un ir tikusi ievērota arī šajā lietā izvērtējamajā laika periodā. Proti, ka ieslodzīto personu iesniegumi un sūdzības vienmēr tiek pieņemti, personām pašrocīgi tos iemetot aizzīmogotā kastītē (*sk.lietas 2.sējuma 130.-136.lapu*). Arī no tiesas sēdē nopratinātās ieslodzītās personas /pers. K/ sniegtās liecības izriet, ka iepriekš aplūkotā iesniegumu un sūdzību iesniegšanas kārtība Valmieras cietumā aplūkojamajā laika periodā ir tikusi ievērota.

[17] Izvērtējot šā sprieduma 15.un 16.punktā konstatētos faktus kopumā, secināms, ka pieteicēja norādīto apstākli par 2014.gada 16. jūlija un 19.augusta iesniegumu iesniegšanu neapstiprina lietā esošie pierādījumi. Tādēļ pieteicēja minētajam apstāklim par atbildes nesaņemšanu uz šādiem pieteicēja norādītajiem iesniegumiem, nav gūstams apstiprinājums un tam nav piešķirama ticamība. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, kas apliecinātu, ka pieteicējs, atrodoties 314.kamerā, būtu izteicis iebildums vai citādi informējis Valmieras cietuma administrāciju par smēķēšanu šajā kamerā.

[18] Attiecībā par pieteicēja norādīto, ka Valmieras cietuma 314.kamerā nav bijusi nodrošināta ventilācija, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka minētais pieteicēja iebildums nav pamatots.

No Valmieras cietuma Nodrošinājuma daļas vecākās referentes 2015.gada 5.marta izziņas konstatējams, ka aplūkojamajā laika periodā 314.kamerā nebija mākslīgās ventilācijas. Taču kamera bija nodrošināta ar dabisko ventilāciju. Proti, kamera bijusi aprīkota ar diviem koka logiem, katrs loga rāmis sastāvējis no trim vērtnēm ar dubulto stiklojumu. Logi vērsti uz āru un brīvi atverami uz kameras iekšpusi. Loga izmēri: platums 1,8 m, augstums 0,9 m, kopējā loga platība abiem logiem 3,24 kv.m.

Faktu par dabiskās ventilācijas nodrošinājumu 314.kamerā tiesas sēdē apliecināja kā liecinieks nopratinātais ieslodzītais /pers. F/, kurš aplūkojamajā laika periodā bija izvietots 314.kamerā kopā ar pieteicēju. /pers. F/ tiesas sēdē liecināja, ka kamera nav bijusi aprīkota ar mākslīgo ventilāciju, bet kamerā bija logi, kurus bija iespējams atvērt. Tie visu laiku stāvējuši atvērti *(sk.lietas 1.sējuma 215.lapu).*

Izvērtējot minētos pierādījumus kopumā, tiesa atzīst par pierādītu faktu, ka Valmieras cietuma 314.kamera nav bijusi aprīkota ar mākslīgo ventilāciju, taču kamerā bija nodrošināta dabiskā ventilācija – atverami logi, kas nodrošināja svaiga gaisa ieplūdi telpā, dabisko ventilāciju.

Saskaņā ar Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu Rec(2006)2 dalībvalstīm par Eiropas cietumu noteikumiem 18.2.punkta a) apakšpunktu, visās ēkās, kurās jādzīvo, jāstrādā vai jāpulcējas ieslodzītajiem, ja vien ēkā nav atbilstošas gaisa kondicionēšanas sistēmas, logiem ir jābūt pietiekoši lieliem, lai pa tiem telpās varētu ieplūst svaigs gaiss.

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka aplūkojamajā laika periodā 314.kamerā ir bijusi nodrošināta dabiskā ventilācija, tādēļ apstāklis, ka kamerā nav bijusi ierīkota mākslīgā ventilācija, nevar tikt vērtēts kā pieteicēja tiesību aizskārums.

[19] Apkopojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā lietā nav gūstams apstiprinājums pieteicēja apgalvojumam par smēķēšanu Valmieras cietuma 314.kamerā, kas noteikta kā nesmēķējošo kamera, laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.septembrim.

Līdz ar to atzīstams, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējams ne likuma „Par tabakas izstrādājumu realizācijas, reklāmas un lietošanas ierobežošanu" 11.panta pirmās daļas 2.punkta un Iekšējās kārtības normu prasību pārkāpums, ne arī Latvijas Republikas Satversmē garantēto tiesību uz veselības aizsardzību un drošu vidi (*sk.šā sprieduma 7.punktu*) aizskārums. Proti, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējama prettiesiska Valmieras cietuma administrācijas faktiskās rīcības, ievietojot pieteicēju kamerā Nr.314 kopā ar smēķējošiem ieslodzītajiem un nenodrošinot ventilāciju kamerā Nr.314 laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.spetembrim, kā arī nesniedzot atbildes uz pieteicēja 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumiem.

[20] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumus par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

No minētās tiesību normas izriet privātpersonas tiesības prasīt atlīdzību par zaudējumiem, kas radīti ar prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesiskas faktiskās rīcības rezultātā, un līdz ar to šāds prasījums ir neatraujami saistīts ar prasījumu par administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Ņemot vērā tiesas konstatēto, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējama prettiesiska Valmieras cietuma administrācijas faktiskā rīcība, lietā nav konstatējums zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma tiesiskais pamats. Tādēļ pieteicēja prasījums par morālā kaitējuma 21000,00 *euro* apmērā atlīdzināšanu ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.- 290.pantu un 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valmieras cietuma administrācijas faktiskās rīcības, ievietojot pieteicēju kamerā Nr.314 kopā ar smēķējošiem ieslodzītajiem un nenodrošinot ventilāciju kamerā Nr.314 laika posmā no 2014.gada 12.jūlija līdz 2014.gada 4.spetembrim, kā arī nesniedzot atbildes uz pieteicēja 2014.gada 16.jūlija un 19.augusta iesniegumiem, atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma 21000 *euro* apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese S.Pone